

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 106/2012-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. marca 2012 predbežne prerokoval sťažnosť P. Š., B., zastúpeného advokátkou JUDr. E. B., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10 Co 301/2008, 10 Co 301/2008, 10 Co 301/2008 z 3. februára 2009 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 139/2009 z 13. septembra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. Š. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. januára 2012 doručená sťažnosť P. Š. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej

len „ústava“) a čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkami Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 10 Co 301/2008, 10 Co 301/2008, 10 Co 301/2008 z 3. februára 2009 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Cdo 139/2009 z 13. septembra 2011.

Zo sťažnosti, z jej príloh a z pripojeného súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľ sa v konaní vedenom na Okresnom súde Galanta (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 8 C 277/06 domáhal náhrady za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti proti právnenému nástupcovi zamestnávateľa a Sociálnej poisťovni za obdobie od 14. augusta 2002 do 31. decembra 2006 a tiež od 1. januára 2007.

Po zmene jeho návrhu okresný súd rozsudkom z 8. júla 2008 rozhodol tak, že jeho návrhu v časti vyhovel (od 14. augusta 2002 do 31. decembra 2003) a v ostatnej časti (po 1. januári 2004 konanie zastavil) s tým, že po právoplatnosti rozsudku bude vec postúpená na rozhodnutie Sociálnej poisťovni. Sťažovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku okresného súdu podali účastníci odvolanie. Krajský súd rozhodol rozsudkom 3. februára 2009 tak, že rozhodnutie okresného súdu vo výroku o zastavení konania potvrdil a vo vyhovujúcej časti zmenil tak, že zaviazal len odporkyňu v druhom rade na zaplatenie istiny v sume 4 938,36 € s prísl. a vo zvyšku návrh zamietol.

Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ podal dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 1 Cdo 139/2010 z 13. septembra 2011 tak, že dovolaniu sťažovateľa v časti (vo výroku o zastavení konania o výroku o trovách konania) vyhovel a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

V ďalšej časti vo výroku, ktorým bol zmenený rozsudok okresného súdu, najvyšší súd dovolanie sťažovateľa zamietol. Podľa názoru sťažovateľa týmto výrokom došlo k závažnému zásahu do jeho ústavou garantovaných práv.

Sťažovateľ ďalej okrem iného uviedol: „Medzi účastníkmi súdneho sporu nebol sporný právny základ žaloby... choroba z povolania - otrava sýrouhlíkom a odporca ako právny nástupca zamestnávateľa túto chorobu nespochybnil... Rovnako odporcovia nespochybnili výšku priemerného zárobku sťažovateľa, ktorý bol základom pre výpočet straty na zárobku po skončení PN.

Strata na zárobku po skončení PN sa podľa zákonníka práce účinného ku dňu priznania čiastočného invalidného dôchodku sa odškodňovala podľa ustanovenia § 201 Zákonníka práce tak, aby náhrada predstavovala rozdiel medzi priemerným zárobkom pred vznikom škody a zárobkom po zistení choroby z povolania s pripočítaním invalidného, prípadne čiastočného invalidného dôchodku. Ku dňu vzniku nároku sťažovateľa na túto náhradu podľa § 201 ZP platilo aj ustanovenie § 201 ods. 5 ZP, kde bolo uvedené, že ak zamestnanec ktorý bez vážnych dôvodov odmietne nastúpiť do práce ktorá mu bola zabezpečená, patrí mu náhrada za stratu na zárobku podľa ods. 1 až 4 cit. ustanovenia iba vo výške rozdielu medzi priemerným zárobkom pred vznikom škody spôsobenej chorobou z povolania a priemerným zárobkom, ktorý mohol dosiahnuť pri práci, ktorá mu bola zabezpečená. Zamestnancovi sa neuhradí škoda zo sumy, ktorú bez vážnych dôvodov nezarobil. Túto citáciu zákonných ustanovení platných ku dňu vzniku nároku uvádzam z toho dôvodu, že...“ krajský súd „zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa a priznal navrhovateľovi podstatne nižšiu sumu, keď od priemerného zárobku sťažovateľa odpočítal nielen čiastočný invalidný dôchodok, ale aj fiktívny zárobok, hoci v konaní odporca – D. a. s., ani jeho právny predchodcovia, nepreukázali, že by bola sťažovateľovi ponúknutá alebo zabezpečená nejaká práca a už vôbec nie to, že by sťažovateľ prácu odmietol prijať a teda, že by sumu, ktorá mu bola odpočítaná, bez vážnych dôvodov nezarobil...“.

Podľa názoru sťažovateľa krajský súd a najvyšší súd sa odchýlili od znenia zákona a opreli svoje rozhodnutia iba o názor najvyššieho súdu, „ktorý je v príkrom rozpore so znením zákona s praxou súdov i samotného predchodcu odporcu v 2. rade - Slovenskej

poisťovni a. s., ktorá ako monopolná inštitúcia od roku 1993 vykonávala v tom čase zákonné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú pracovným úrazom a chorobou z povolania...

V tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 5Cz 1/1982 i 4Cdo 102/1993, kde Najvyšší súd v obdobných prípadoch rozhodol, že poškodenému titulom straty na zárobku patrí náhrada vo výške rozdielu medzi priemerným zárobkom a čiastočným invalidným dôchodkom, pretože zamestnanec nemohol ďalej pokračovať v práci pre chorobu z povolania.“.

Sťažovateľ ďalej cituje z tohto rozhodnutia najvyššieho súdu a vyslovuje presvedčenie, že krajský súd a ani najvyšší súd napriek jeho požiadavke „vôbec nezisťovali, či zamestnávateľ zamestnával v stanovenom počte zamestnancov so zníženou pracovnou schopnosťou, poťažne nezisťoval ani to, či v rozhodujúcom období neprijal do pracovného pomeru zamestnancov so zníženou pracovnou schopnosťou, hoci bol povinný ponúknuť takúto prácu sťažovateľovi. Súdny nezisťovali a zamestnávateľ v priebehu konania nepreukázal, že by sťažovateľovi ponúkol pracovné miesto, resp. nepreukázal že také miesto ponúknuť nemohol. Porušovatelia sa touto zákonnou povinnosťou zamestnávateľa nielenže nezaoberali, ale ju obišli a bez právneho dôvodu preniesli dôkaznú povinnosť na sťažovateľa a tým sa odchýlili od znenia právneho textu. Dopustili sa pochybenia aj tým, že konštatovali, že sťažovateľ dobrovoľne nepracoval, čo nemôže byť na ujmu zodpovednému zamestnávateľovi, keďže dobrovoľná nezamestnanosť poškodeného zamestnanca, nezaujím sa zamestnať v inom zamestnaní, ktoré by zodpovedalo jeho chorobou z povolania zníženej pracovnej schopnosti, nie je v príčinnej súvislosti s chorobou z povolania. Nedosahovanie príjmu poškodeného zamestnanca v dôsledku takejto nezamestnanosti potom nemožno odškodniť v rámci náhrady za stratu na zárobku. Toto tvrdenie súdu... neobstojí, jednak z toho dôvodu, že v čase zistenia choroby z povolania sťažovateľ vlastnil živnostenské oprávnenie, vykonával práce a tieto vykonávať nemohol práve z dôvodu zlého zdravotného stavu v dôsledku zistenej choroby z povolania. Choroba z povolania u sťažovateľa bola zistená v marci 2001, živnostenské oprávnenie vlastnil od roku 2000 a dôvod ukončenia živnosti bol ten, že zmluvné organizácie, pre ktoré práce vykonával, vypovedali zmluvy práve z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti - zistenej choroby z povolania - otravy

sírouhlíkom, ako aj z dôvodu, že pre ochorenie takýto druh prác vykonávať nemohol. Nie je teda pravdou, že u sťažovateľa išlo o dobrovoľnú nezamestnanosť, ba dokonca ani to, že by nebolo preukázané, že by dlhodobá práceneschopnosť nebola preukázaná, že súvisí s chorobou z povolania, pretože celá práceneschopnosť vrátane hospitalizácie sa udiala v alebo na podnet Kliniky pracovného lekárstva práve z dôvodu zistenej choroby z povolania.

V každom prípade však súdy sa argumentačne nevyrovnali s existujúcimi inými rozhodnutiami súdov, ktoré riešili právoplatne tú istú alebo analogickú otázku úplne odlišne a tým nekonali v súlade s princípom právnej istoty podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy SR, čím podľa názoru sťažovateľa porušili jeho právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (vid' rozhodnutie III. ÚS 192/06).

Porušovatelia musia rozhodovať v súlade s textom zákona. Nesporne v prípade sťažovateľa sa od textu zákona odchyľili, keď konštatovali, že je potrebné odpočítať fiktívny zárobok, pričom takáto právna úprava neexistuje, resp. existuje len v prípade ak by sťažovateľ odmietol prijať ponúknutú prácu.

V predmetnom prípade sa dopustili svojvôle (arbitrárnosti), keď právnu normu nerešpektovali, zvolili interpretáciu odchylnú od znenia zákona a navyiac ju ani nezaložili na racionálnej argumentácii...

Za racionálny argument..., nemožno považovať tvrdenie, že by poškodení zamestnanci na ujmu zamestnávateľovi svojvoľne nepracovali a stávali sa tak dobrovoľne nezamestnaní, nemali sa záujem zamestnať v zamestnaní, zodpovedajúcim zníženej pracovnej schopnosti, pretože vyplácaná strata na zárobku po skončení PN by bola práve týmto dôvodom dobrovoľnej nezamestnanosti. Zákon na túto možnosť pamätal práve v citovanom ustanovení § 201 ods. 5 Zákonníka práce, keď pri dobrovoľnej nezamestnanosti umožnil odpočítavať príjem, ktorý by zamestnanec bol dosiahol, keby ponúknutú prácu prijal. Podmienkou však je, aby mu práca bola zamestnávateľom ponúknutá, pretože účelom zákona bolo aj motivovať zamestnávateľov, aby sa postarali o zamestnancov, u ktorých došlo k zníženej pracovnej schopnosti, a spravidla i k celkovej zmene kvality života v dôsledku úrazu alebo choroby z povolania...

Sťažovateľ legitímne očakával to, že strata na zárobku po skončení PN mu bude poskytnutá tak ako to rozhodol súd prvého stupňa, pretože pracovné úrazy a choroby z povolania od roku 1993 vysporiadaval zamestnávateľ, resp. za neho Slovenská poisťovňa a

na základe existujúceho textu zákona pri vysporiadavaní nároku na náhradu za stratu na zárobku po skončení PN odpočítavali fiktívny zárobok pri dobrovoľnej nezamestnanosti výlučne vtedy, ak zamestnancovi bola ponúknutá práca a do práce bez závažných dôvodov odmietol nastúpiť.

Takto rozhodovali i sudy, čo je uvedené vyššie. Do právnej istoty, ktorá je garantovaná Ústavou SR, bolo konaním porušovateľov zasiahnuté, pretože na vrub sťažovateľa v podstate bolo pripísané aj to, že bol nútený sa 4 roky súdiť dokiaľ mu bol priznaný čiastočný invalidný dôchodok, na ktorý mal nárok od podania žiadosti, ako i to, že súdny spor nie je ukončený dodnes a došlo k množstvám zákonným zmien práve v tejto oblasti a sudy konajú pod vplyvom týchto zmien a i zmenenej celkovej spoločenskej klímy.

Legitímnym očakávaním sa rozumie ochrana súkromných osôb pred nepredvídateľným mocenským zásahom do ich právnej situácie na vyústenie ktorej do určitého výsledku sa spoliehali (existujúce judikáty a postup zamestnávateľov i poisťovne). Sťažovateľ má za to, že legitímne očakával, že jeho návrhu bude vyhovené, pretože ťažiskom ústavného systému je jednotlivec a jeho sloboda, do ktorej nemožno arbitrárne zasahovať (viď nález PL. ÚS 10/94).

Sťažovateľovi bolo odopreté právo na súdnu ochranu postupom porušovateľov, keď porušovateľ v 1. rade zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa aj v časti, v ktorej boli solidárne zaviazaní obidvaja odporcovia a zaviazal na náhradu škody len odporcu v 2. rade. na rozdiel od súdu prvého stupňa obidvaja porušovatelia neakceptovali to, že výkon zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolenia prešli podľa § 51c zákona č. 274/1994 Z. z. od 01. 04. 2002 zo slovenskej poisťovne na odporcu v 2. Rade a neskorším zákonom č. 461/2003 Z. z. prešla povinnosť a priamy nárok na Sociálnu poisťovňu. Vyplýva to jednak z účelu zákona, ako aj z toho, že na Sociálnu poisťovňu prešla povinnosť vyplácať náhradu za stratu na zárobku po skončení PN (od 01. 01. 2004 označené ako úrazová renta) nielen v tých prípadoch, na ktoré sa vzťahovalo predtým zákonné poistenie, ale aj povinnosť vyplácať tento nárok u tých pracovných úrazoch a chorôb z povolenia, kde poistenie či už povinné, alebo zákonné neexistovalo. Aj všetky smernice Európskeho parlamentu a Rady o ochrane zamestnancov, ktoré boli v rámci aproximácie práva zakomponované do našich predpisov, garantujú zabezpečenie práv poškodených zamestnancov tak, že vzniká priamy nárok zamestnanca voči poisťovni

bez ohľadu na to, či zamestnávateľ existuje, zanikol, resp. či je alebo nie je platobne schopný. Porušovatelia tento zmysel a účel zákona popreli tým, že zamietli nárok voči odporcovi

v 2. rade - Sociálnej poisťovni, čím porušili právo sťažovateľa na súdnu ochranu.

Postup porušovateľov je vážnym zásahom do práv sťažovateľa garantovaných ústavou SR a u sťažovateľa vyvoláva pocit bezmocnosti, neistoty a nedôveru v rozhodovaciu činnosť súdov a nesporne ovplyvňuje celkový život sťažovateľa, ktorý práve postupom porušovateľov je znechutený, lebo sa nevie domôcť dlhodobo súdnej ochrany. Čakanie na rozhodnutie o invalidnom dôchodku po dobu 4 rokov a následne 6 rokov vedený súdny spor o náhrade za stratu na zárobku po skočení PN, ktorá v dôsledku pochybenia porušovateľa v 1. rade bola rozhodnutá nesprávne, keď pochybením porušovateľa v 1. rade bolo konanie zastavené, pričom k zastaveniu konania došlo v rozpore s právnymi predpismi, čo malo za následok opäť zastavenie príjmu sťažovateľa, na ktorý je odkázaný. Postup porušovateľa v 1. rade má za následok, že nielen od roku 2002 do roku 2006 nemal žiaden príjem a musel čakať na vyplatenie čiastočného invalidného dôchodku, ale dnes vedie ďalší dlhodobý súdny spor, ktorého výsledok je zatiaľ v nedohľadne, kde sa domáha nároku, ktorý je čo do základu nesporný a nielen špecializovaná inštitúcia - Sociálna poisťovňa, ale ani súdy nie sú schopné overiť správnosť vypočítanej náhrady. Zmena a právne nástupníctva zamestnávateľa v dôsledku dlhodobého sporu len komplikujú situáciu sťažovateľa, pričom nezanedbateľnú úlohu zohráva nielen liknavosť súdov, ale i nesprávnosť ich rozhodnutí. Sťažovateľ z uvedených dôvodov žiada priznať finančné zadosťučinenie v sume 50.000 Eur.“.

Sťažovateľ navrhol ústavnému súdu vysloviť porušenie ním označených základných práv rozsudkom krajského súdu z 3. februára 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Co 301/2008, 10 Co 302/2008, 10 Co 303/2008 v časti, v ktorej krajský súd žalobu zamietol, a rozsudkom najvyššieho súdu z 13. septembra 2011 v konaní vedenom pod sp. zn. I Cdo 139/2009 vo výroku, ktorým vo zvyšku dovolanie sťažovateľa zamietol, zrušiť predmetné rozsudky krajského súdu a najvyššieho súdu v týchto výrokoch a vec vrátiť na nové prerokovanie a rozhodnutie. Súčasne sa domáha priznania úhrady trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci (v tomto prípade okresného súdu v občianskoprávnom konaní) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

V súlade s princípom subsidiarity právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že okresný súd rozsudkom sp. zn. 8 C 277/2006 z 8. júla 2008 zaviazal odporkyne na povinnosť zaplatiť sťažovateľovi spolu 7 920 €. Vo zvyšku konanie zastavil s tým, že po právoplatnosti bude vec postúpená Sociálnej poisťovni. Trovy konania účastníkom konania nepriznal. Doplnčiacim rozsudkom z 11. augusta 2008 zaviazal odporkyne na povinnosť zaplatiť žalobcovi aj úroky z omeškania.

Proti rozhodnutiu okresného súdu podali účastníci konania odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd tak, že rozsudkom sp. zn. 10 Co 301/2008, 10 Co 302/2008, 10 Co 303/2008 z 3. februára 2009 zmenil rozsudok okresného súdu v spojení s doplnčiacim rozsudkom vo veci samej tak, že odporkyňu v druhom rade zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 4 938,36 € s 8 % úrokom z omeškania ročne od 1. júna 2006 do zaplatenia a vo zvyšku žalobu zamietol. V napadnutej časti zastavenia konania rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie proti potvrdzujúcemu výroku a tiež súvisiacemu výroku o trovách konania, a tiež proti výroku, ktorým v časti zmenil rozhodnutie okresného súdu.

V rámci odôvodnenia svojho dovolania sťažovateľ uviedol, že uvedené konanie bolo postihnuté existenciou vady uvedenej v § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) v spojení s § 241 ods. 2 písm. a) OSP, ako aj vadou uvedenou v § 241

ods. 2 písm. b) a c) OSP, a tvrdil, že samotný rozsudok krajského súdu je vecne nesprávny a spočíva na nesprávnych právnych záveroch a nedostatočných dôvodoch.

Najvyšší súd o dovolaní sťažovateľa rozhodol tak, že predmetný rozsudok krajského súdu v potvrdzujúcom výroku a vo výroku o trovách konania, ako aj rozsudok okresného súdu z 8. júla 2008 v spojení s doplnčacím rozsudkom z 11. augusta 2008 vo výroku o zastavení konania a postúpení veci príslušnému orgánu a výroku o trovách konania zrušil a vec vrátil v rozsahu zrušenia okresnému súdu na ďalšie konanie. Vo zvyšnej časti, ktorým krajský súd zmenil rozhodnutie okresného súdu, jeho dovolanie zamietol.

Sťažovateľ v sťažnosti namietal porušenie svojich základných práv v prvom rade jednak rozsudkom krajského súdu sp. zn. 10 Co 301/2008, 10 Co 301/2008, 10 Co 301/2008 z 3. februára 2009 v časti, ktorým zmenil rozhodnutie okresného súdu tak, že zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 4 938,36 € s 8 % úrokom z omeškania ročne od 1. júna 2006 do zaplataenia len odporkyňu v druhom rade a vo zvyšku žalobu zamietol, a následne tiež rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 139/2009 z 13. septembra 2011 vo výroku, ktorým jeho dovolanie zamietol. Týmito výrokmi všeobecných súdov podľa neho došlo k porušeniu jeho označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru.

Pokiaľ ide o rozsudok krajského súdu, ústavný súd konštatuje, že v súlade s princípom subsidiarity nie je oprávnený posúdiť v danom prípade existencie väd konania krajského súdu, ako ani vecnú nesprávnosť právnych záverov uvedených v rozhodnutí krajského súdu, ktoré namietal sťažovateľ vo svojej sťažnosti, pretože túto právomoc zákon zveruje najvyššiemu súdu ako súdu dovolaciemu, ktorý tieto vady aj riadne preskúmal.

Vzhľadom na existenciu dostupného a účinného právneho prostriedku nápravy porušenia sťažovateľom označených práv vo vzťahu k výrokom rozsudku krajského súdu (čo sťažovateľ aj riadne využil, keď podal dovolanie a v časti mu bolo aj vyhovené) je v súlade s princípom subsidiarity teda vylúčená právomoc ústavného súdu na prerokovanie a rozhodnutie sťažnosti v tejto časti, a preto ju ústavný súd v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol v tejto časti pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (obdobne IV. ÚS 266/07, IV. ÚS 274/09).

Pokiaľ ide o rozsudok najvyššieho súdu, tento ústavný súd preskúmal z hľadiska námietok sťažovateľa prednesených v sťažnosti, a to najmä z hľadiska, či ním mohlo dôjsť k porušeniu jeho práv. Sťažovateľ tvrdil, že najvyšší súd mu nedal odpoveď na všetky jeho námietky prednesené v konaní pred všeobecnými súdmi, jeho rozhodnutie vo výroku, ktorým zmenil rozhodnutie okresného súdu, je podľa neho arbitrárne a podľa neho najvyšší súd nepostupoval v súlade so zákonom (Zákonníkom práce) a súvisiacimi predpismi (napr. zákonom o sociálnom poistení a podobne) a svoje rozhodnutie neoprel o jeho právny názor na aplikáciu právnych predpisov v jeho veci, ale o iný právny názor najvyššieho súdu, ktorý je však „*v príkrom rozpore so znením zákona s praxou súdov*“.

K tomu ústavný súd poznamenáva, že podľa svojej konštantnej judikatúry nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a zároveň by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Ústavný súd poznamenáva, že vo vzťahu k vadám konania krajského súdu sa najvyšší súd podrobne vysporiadal na s. 9 až s. 14 (proti výroku rozhodnutia krajského súdu, ktorým potvrdil rozhodnutie okresného súdu, čo ani nie je predmetom sťažnosti sťažovateľa), a vo vzťahu k výroku, ktorým zmenil rozhodnutiu okresného súdu, sa vysporiadal na s. 15 až s. 18 [na posúdenie dovolacích dôvodov podľa § 241 ods. 2 písm. b) a c) OSP)].

Po preskúmaní namietanej časti rozhodnutia ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd vo svojom rozhodnutí citoval príslušné ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku (§ 238 ods. 1 OSP), ktoré zakladá prípustnosť dovolania v tejto veci, opísal dovolacie námietky sťažovateľa, skutkové a právne závery okresného súdu a krajského súdu, z ktorých vyplývalo, že *„pri výpočte náhrady za stratu na zárobku právne posudzovali nárok žalobcu podľa § 201 Zákonníka práce účinného od 1. apríla 2002. Rozdielne však toto ustanovenie vyložili, ale odvolací súd, na rozdiel od súdu prvého stupňa, od zisteného pravdepodobného zárobku pred vznikom škody v jednotlivých mesiacoch odpočítal nielen žalobcovi priznaný čiastočný invalidný dôchodok ako súd prvého stupňa, ale i sumu zodpovedajúcu minimálnej mzde podľa § 2 ods. 1 písm. c) zákona o minimálnej mzde, ktorú by žalobca minimálne zarobil ako čiastočne invalidný dôchodca, keby pracoval“*, a súčasne sa zamerlal na to, či je v tejto časti rozsudok krajského súdu vecne správny.

Svoje skutkové a právne závery potom zhrnul najvyšší súd na s. 17 a 18 svojho rozsudku. Aj keď sťažovateľ tvrdí, že najvyšší súd nedal odpoveď na všetky jeho námietky, v okolnostiach danej veci ústavný súd však nie je toho názoru, že by odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu bolo v tejto časti arbitrárne a svojvoľné, porušujúce označené práva sťažovateľa podľa ústavy, listiny a dohovoru. Nevyhovenie dovolacím dôvodom a ani vyslovenie iného právneho názoru, s ktorým sa sťažovateľ nestotožňuje, nie je ešte možné považovať za odmietnutie spravodlivosti, nemôže viesť k záveru o porušení sťažovateľom označených práv a neznamená ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecných súdov svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil

od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu v napadnutom rozhodnutí najvyššieho súdu o takéto rozhodnutie nejde.

Ústavný súd po preskúmaní námietok sťažovateľa tiež nenašiel žiadny iný relevantný dôvod v jeho právnej veci na zrušenie výroku rozhodnutia najvyššieho súdu, ktorým dovolanie sťažovateľa zamietol.

Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti postupu a rozsudku najvyššieho súdu odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Na záver ústavný súd tiež poznamenáva, že sa nezaoberal ani tou časťou námietok, ktorými bola časť rozhodnutia krajského súdu zrušená, teda v tej časti, ktorou najvyšší súd rozhodol v prospech sťažovateľa a v ktorej poukázal na stanovisko občianskoprávneho kolégia č. Cpj 9/06 (s. 13 rozhodnutia).

V tejto súvislosti ústavný súd považuje za potrebné poznamenať, že zásadne nezasahuje do judikatúry všeobecných súdov a ani mu neprislúcha zjednocovať in abstracto vyslovené právne názory všeobecných súdov či judikatúru všeobecných súdov, a suplovať tak poslanie, ktoré je podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] zverené najvyššiemu súdu (resp. jeho plénu a kolégiám), keď mu okrem iných priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (mutatis mutandis I. ÚS 17/01, IV. ÚS 267/05, III. ÚS 284/05).

Navyše ústavný súd poznamenáva, že predmetné konanie nie je dosiaľ právoplatne skončené.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd už nevyzýval sťažovateľa na odstránenie jej nedostatkov (sťažnosť vo vzťahu k čl. 11 listiny nie je ani riadne

odôvodnená podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde). V tejto časti ju mohol odmietnuť aj pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. marca 2012